

Sygn. akt I C 48/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2023 r.

Sąd Rejonowy w Pieszku I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Lisowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Judyta Masłowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 października 2023 roku

sprawy z powództwa A. K., D. K.

przeciwko Koło (...) w P.

o zapłatę

o r z e k a:

Oddala powództwo powoda A. K..

Oddala powództwo powoda D. K..

Zasądza od powoda A. K. na rzecz pozwanego Koło (...) w P. kwotę 1 817 zł (jeden tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Zasądza od powoda D. K. na rzecz pozwanego Koło (...) w P. kwotę 5 400 zł (pięć tysięcy czterysta złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Nakazuje pobrać od powoda A. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Pieszku kwotę 83 zł (osiemdziesiąt trzy złote) z tytułu brakującej opłaty od pozwu.

Sygn. akt I C 48/23

UZASADNIENIE

W dniu 8 lutego 2023 roku A. K. wytoczył powództwo przeciwko Koło (...) w P. o zapłatę kwoty 6 326,15 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 29 listopada 2022 roku do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że prowadzi gospodarstwo rolne w miejscowości T. w gminie P.. W gospodarstwie tym w 2022 roku uprawiał kukurydzę na ziarno. Przed skoszeniem uprawy, powód zauważył w niej znaczne szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną (dziki i jeleniowate) i dokonał zgłoszenia szkody pozwanemu. W dniu 28 października 2022 roku przedstawiciele pozwanego przyjechali na pola uprawne powoda, jednak nie przeprowadzili szacowania szkody, nie spisali protokołu i nie wydali odpisu tego protokołu powodowi. Po konsultacjach z pełnomocnikiem powód zlecił więc oględziny i szacowanie strat uprawnionemu rzeczoznawcy z (...) Ośrodka (...) w O. – A. T.. O powyższym zleceniu i dacie szacowania szkód przez rzeczoznawcę (co miało miejsce w dniu 2 listopada 2022 roku) powód zawiadomił pozwanego. Rzeczoznawca ustalił, że szkoda powstała w prowadzonej

przez powoda uprawie kukurydzy wynosi 10 794,15 zł. Koszt wyceny wyniósł 2 000 zł netto i został poniesiony przez powoda. Pomimo wielokrotnego wzywania pozwanego do dostarczenia protokołu szacowania szkody, protokół ten pozwany wysłał do powoda listem poleconym dopiero w dniu 27 grudnia 2022 roku wraz z decyzją pozwanego z dnia 27 grudnia 2022 roku o wysokości przyznanego powodowi odszkodowania. Korespondencję tą powód znalazł w swojej skrzynce na listy w dniu 30 grudnia 2022 roku. W dniu 4 stycznia 2022 roku pełnomocnik powoda wniósł odwołanie od protokołu szacowania szkody do Nadleśniczego Nadleśnictwa P.. Nadleśniczy wydał postanowienie, w którym stwierdził niedopuszczalność odwołania, wobec błędnego – zdaniem powoda – przyjęcia, że zostało ono złożone po terminie, podczas gdy brak jest dowodu doręczenia tego protokołu powodowi i brak jest podpisu powoda pod tym protokołem. Pełnomocnik powoda wystosował do Poczty Polskiej pismo z prośbą o wyjaśnienie sposobu doręczenia przesyłki poleconej i z ostrożności złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia odwołania. Z Poczty Polskiej pełnomocnik powoda otrzymał odpowiedź, że list od pozwanego został po prostu wrzucony do skrzynki na listy bez fizycznego potwierdzenia jego odbioru przez powoda.

Powyższą decyzję Nadleśniczego o stwierdzeniu niedopuszczalności odwołania, powód otrzymał w dniu 16 stycznia 2023 roku i mając na względzie przepisy ustawy Prawo łowieckie, wniósł przedmiotowy pozew przed upływem 3 miesięcy od ww. daty.

Powód wskazał, że ustaloną przez rzeczoznawcę wartość szkody na kwotę 10 794,15 zł i poniesiony przez powoda koszt wyceny wynoszący 2 000 zł, pomniejszył o wypłacone mu przez pozwanego odszkodowanie w kwocie 6 468 zł i dlatego niniejszym pozewem dochodzi kwoty 6 326,15 zł.

W dniu 8 lutego 2023 roku D. K. wytoczył powództwo przeciwko Kołu (...) w P. o zapłatę kwoty 50 396,20 złotych z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 29 listopada 2022 roku do dnia zapłaty. Nadto powód wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt I C 49/23.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że prowadzi gospodarstwo rolne w miejscowości B. w gminie P.. W gospodarstwie tym w 2022 roku uprawiał kukurydzę na ziarno. Przed skoszeniem uprawy, powód zauważył w niej znaczne szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną (dziki i jeleniowate) i dokonał zgłoszenia szkody pozwanemu. W dniu 28 października 2022 roku przedstawiciele pozwanego przyjechali na pola uprawne powoda, jednak nie przeprowadzili prawidłowego szacowania szkody, nie spisali protokołu i nie wydali odpisu tego protokołu powodowi, natomiast zaproponowali powodowi odszkodowanie w kwocie 36 000 zł i oświadczyli, że protokół z oszacowania szkody na tą kwotę dostarczą powodowi w najbliższym czasie. Powód ostatecznie protokołu tego nie otrzymał i po konsultacjach z pełnomocnikiem zlecił oględziny i szacowanie strat uprawnionemu rzeczoznawcy z (...) Ośrodka (...) w O. – A. T.. O powyższym zleceniu i dacie szacowania szkód przez rzeczoznawcę (co miało miejsce w dniu 29 października 2022 roku) powód zawiadomił pozwanego w drodze telefonicznej wiadomości tekstowej sms. Rzeczoznawca ustalił, że wartość szkody powstałej w prowadzonej przez powoda uprawie kukurydzy wynosi 80 861,20 zł. Koszt wyceny wyniósł 5 535 zł i został poniesiony przez powoda. Pomimo wielokrotnego wzywania pozwanego do dostarczenia protokołu szacowania szkody, protokół ten pozwany wysłał do powoda (na adres A. K.) listem poleconym dopiero w dniu 27 grudnia 2022 roku wraz z decyzją pozwanego z dnia 27 grudnia 2022 roku o wysokości przyznanego powodowi odszkodowania. Korespondencję tą A. K. znalazł w swojej skrzynce na listy w dniu 30 grudnia 2022 roku. W dniu 4 stycznia 2022 roku pełnomocnik powoda wniósł odwołanie od protokołu szacowania szkody do Nadleśniczego Nadleśnictwa P.. Nadleśniczy wydał postanowienie, w którym stwierdził niedopuszczalność odwołania, wobec błędnego – zdaniem powoda – przyjęcia, że zostało ono złożone po terminie, podczas gdy brak jest dowodu doręczenia tego protokołu powodowi i brak jest podpisu powoda pod tym protokołem. Pełnomocnik powoda wystosował do Poczty Polskiej pismo z prośbą o wyjaśnienie sposobu doręczenia przesyłki poleconej i z ostrożności złożył wniosek o przywrócenie terminu do złożenia odwołania. Z Poczty Polskiej pełnomocnik powoda otrzymał odpowiedź, że list od pozwanego został po prostu wrzucony do skrzynki na listy bez fizycznego potwierdzenia jego odbioru przez powoda.

Powyższą decyzję Nadleśniczego o stwierdzeniu niedopuszczalności odwołania, powód otrzymał w dniu 16 stycznia 2023 roku i mając na względzie przepisy ustawy Prawo łowieckie, wniósł przedmiotowy pozew przed upływem 3 miesięcy od ww. daty.

Powód wskazał, że ustaloną przez rzeczoznawcę wartość szkody na kwotę 80 861,20 zł i poniesiony przez powoda koszt wyceny wynoszący 5 535 zł, pomniejszył o wypłacone mu przez pozwanego odszkodowanie w kwocie 36 000 zł i dlatego niniejszym pozvem dochodzi kwoty 50 396,20 zł.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Piszcu z dnia 16 lutego 2023 roku, ww. sprawa I C 49/23 z powództwa D. K. została połączona do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą I C 48/23 z powództwa A. K. przeciwko Kołu (...) w P. o zapłatę.

Pozwany Koło (...) w P. w odpowiedzi na pozwy wniósł o oddalenie powództw w całości i o zasądzenie na jego rzecz od każdego z powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany podniósł, że w dniu 28 października 2022 roku przedstawiciele pozwanego – W. D. i K. D. (1) – dokonali oględzin, pomiarów i oszacowania wartości szkody powstałej na gruntach rolnych powodów. Powodowie byli przy tym obecni. Po negocjacjach strony ustaliły wysokość odszkodowania należnego powodowi A. K. na kwotę 6 468 zł, a powodowi D. K. na kwotę 36 000 zł. Przedstawiciele pozwanego nie mogli na miejscu podpisać protokołu szacowania szkody ustalającego ww. kwoty odszkodowania, bowiem decyzja o przyznaniu odszkodowania w kwocie powyżej 5 000 zł wymagała uprzedniej zgody zarządu. Dlatego strony uzgodniły, że protokoły szacowania ostatecznego zostaną dostarczone powodowi A. K. w najbliższych dniach, niezwłocznie po podjęciu decyzji przez zarząd. Następnego dnia powodowie zmienili jednak zdanie. Powód A. K. (również jako pełnomocnik D. K.) zażądał natychmiastowego przesłania mu protokołów szacowania pod rygorem zlecenia szacowania niezależnemu rzeczoznawcy. W dniu 2 listopada 2022 roku przedstawiciele pozwanego – W. D. i K. D. (1) – zawieźli protokoły szacowania ostatecznego do podpisania powodowi A. K.. Ten jednak odmówił podpisania i przyjęcia protokołów powołując się na wysokość szkody oszacowaną przez biegłego rzeczoznawcę. Protokoły te zostały więc zostawione mu na biurku. Jednocześnie A. K. został pouczone o możliwości wniesienia odwołania do Nadleśniczego Nadleśnictwa P.. Kolejno powodom przesłano decyzje pozwanego z dnia 27 grudnia 2022 roku w przedmiocie przyznania i wypłacenia uzgodnionych w dniu 28 października 2022 roku odszkodowań. Wraz z decyzjami przesłano powodom kserokopie protokołów szacowania ostatecznego. Przesyłkę nadano listem poleconym, który został dostarczony na adres powoda A. K. w dniu 28 grudnia 2022 roku. Pełnomocnik powodów wniósł odwołanie od protokołu szacowania szkody, jednak uchybił terminowi do jego wniesienia, tym samym nie zostało ono rozpoznane, a decyzje o przyznaniu powodom odszkodowań stały się ostateczne. Przyznane i wskazane w decyzjach kwoty odszkodowań zostały przelane na rachunki bankowe powodów. W ocenie pozwanego, wypłacone powodom odszkodowania są adekwatne do szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną na gruntach rolnych powodów.

Sąd ustalił, co następuje:

A. K. prowadzi gospodarstwo rolne w miejscowości T. w gminie P.. W gospodarstwie tym w 2022 roku uprawiał kukurydzę na ziarno.

D. K. prowadzi gospodarstwo rolne w miejscowości B. w gminie P.. On także w 2022 roku uprawiał w swoim gospodarstwie kukurydzę na ziarno.

(okoliczności bezsporne)

W październiku 2022 roku A. K., w imieniu własnym i jako pełnomocnik D. K., zgłosił Kołu (...) w P. (dalej: K.) wystąpienie w ww. uprawach kukurydzy szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną (dziki i jelenie).

(okoliczności bezsporne, dowód: zgłoszenie szkody łowieckiej k. 116 i 119)

W dniu 28 października 2022 roku przedstawiciele Koła – W. D. i K. D. (1) – dokonali oględzin i szacowania ostatecznego szkody powstałej na gruntach rolnych A. K. i D. K.. A. K. i D. K. byli przy tych czynnościach obecni. Po negocjacjach strony ustaliły wysokość odszkodowania należnego powodowi A. K. na kwotę 6 468 zł, a powodowi D. K. na kwotę 36 000 zł.

Przedstawiciele pozwanego nie mogli na miejscu podpisać protokołu szacowania ostatecznego, ustalającego wysokość należnego odszkodowania, bowiem decyzja o przyznaniu odszkodowania w kwocie powyżej 5 000 zł wymagała uprzedniej zgody zarządu Koła. Dlatego strony uzgodniły, że protokoły szacowania ostatecznego zostaną dostarczone A. K. niezwłocznie po podjęciu decyzji przez zarząd Koła.

Tego samego dnia, wieczorem, A. K. i D. K. zmienili jednak zdanie i uznali uzgodnione z przedstawicielami Koła sumy odszkodowań za zaniżone.

Następnego dnia, to jest 29 października 2022 roku, A. K. (w imieniu własnym i jako pełnomocnik D. K.) poinformował ówczesnego prezesa Koła - A. H., że wobec niedostarczenia mu protokołów szacowania ostatecznego, zmuszony jest zabezpieczyć dowód i zlecić szacowanie szkody niezależnemu rzeczoznawcy.

W dniu 29 października 2022 roku A. T. - uprawniony rzeczoznawca z (...) Sp. z o.o. w O., na zlecenie D. K., przeprowadził oględziny i oszacował szkodę wyrządzoną przez zwierzynę łowną w uprawie kukurydzy na gruntach rolnych położonych w B., a w dniu 2 listopada 2022 roku - na zlecenie A. K. - na gruntach rolnych położonych w T.(...).

W dniu 2 listopada 2022 roku przedstawiciele pozwanego – W. D. i K. D. (1) – zawieźli protokoły szacowania ostatecznego do podpisania powodowi A. K.. Ten jednak odmówił ich podpisania powołując się na wysokość szkody oszacowaną przez biegłego rzeczoznawcę. Przedstawiciele pozwanego odnotowali stanowisko A. K. w treści protokołów, następnie sami je podpisali i zostawili protokoły A. K. na biurku, jednocześnie pouczyli go o sposobie wniesienia odwołania.

W dniu 27 grudnia 2022 roku Zarząd Koła Łowieckiego Nr (...) (...) w P. podjął decyzję o przyznaniu A. K. odszkodowania w wysokości 6 468 zł, a D. K. w wysokości 36 000 zł.

Powyższą decyzję wraz z kserokopią protokołów szacowania ostatecznego, Koło wysłało listem poleconym w dniu 27 grudnia 2022 roku na adres zamieszkania A. K.. Korespondencja ta została dostarczona w dniu 28 grudnia 2022 roku. A. K. znalazł ją w swojej skrzynce na listy w dniu 30 grudnia 2022 roku.

(dowód: protokoły szacowania ostatecznego z dnia 28.10.2022r. k. 128; dokumentacja fotograficzna k. 129-131v; wydruk wiadomości sms k. 22; wycena szkody w T. wykonana przez rzeczoznawcę A. T. k. 25-40; wycena szkody w B. wykonana przez rzeczoznawcę A. T. k. 24-45 akt połączonej sprawy I C 49/23; decyzja Zarządu Koła z dnia 27.12.2022r. o przyznaniu odszkodowań k. 17; dowód nadania k. 18; potwierdzenie doręczenia listu poleconego k. 60; informacja z Poczty Polskiej k. 58; zeznania świadków: A. T. k. 135v-137v, B. T. k. 135-135v, A. H. k. 137v-139, K. D. (1) k. 193-195 i W. D. k. 195-196; zeznania przedstawiciela pozwanego P. J. k. 197-198; częściowo zeznania powodów k. 132-134v i 196-197)

W dniu 5 stycznia 2023 roku pełnomocnik A. K. i D. K. wniósł do Nadleśniczego Nadleśnictwa P. odwołania od protokołów z dnia 28 października 2022 roku szacowania szkód w uprawie kukurydzy na gruntach rolnych położonych w B. i T..

Postanowieniem z dnia 13 stycznia 2023 roku Nadleśniczy Nadleśnictwa P. stwierdził niedopuszczalność odwołania wobec uchybienia terminowi do jego wniesienia.

Pełnomocnik A. K. i D. K. wniósł skargę na powyższe postanowienie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego i wnioski o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania.

(okoliczności bezsporne, dowód: odwołanie pełnomocnika A. K. od protokołu szacowania szkody k. 42-43; odwołanie pełnomocnika D. K. od protokołu szacowania szkody k. 47-48 akt połączonej sprawy I C 49/23; postanowienie Nadleśniczego Nadleśnictwa P. k. 54-54v; wniosek o przywrócenie terminu k. 56-57)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwa, jako przedwczesne, podlegały oddaleniu.

Ponieważ szkody będące źródłem roszczeń powodów powstały w 2022 roku, zastosowanie mają przepisy znowelizowanej od 1 kwietnia 2018 r. ustawy - Prawo łowieckie, wprowadzone ustawą z dnia 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 651).

Istotne jest, że z regulacji zawartych w ustawie Prawo łowieckie, dotyczących wynagrodzenia szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny oraz przy wykonywaniu polowania wynika, że szacowanie szkód, dokonywane na wniosek właściciela albo posiadacza gruntów rolnych składa się z oględzin i szacowania ostatecznego (art. 46 ust. 2 Prawa łowieckiego).

Każda z tych czynności wymaga zachowania formy protokołu określonej - w dacie dokonywania oględzin i szacowania ostatecznego w rozpoznawanej sprawie -rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2019 r. w sprawie w sprawie szczegółowych warunków szacowania szkód w uprawach i płodach rolnych (Dz.U. 2019, poz. 776). Protokół - jak wskazuje ustawodawca - sporządza dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego niezwłocznie po zakończeniu oględzin (art. 46a ust. 4) i szacowania ostatecznego (art. 46c ust. 5 Prawa łowieckiego).

Zgodnie z treścią znowelizowanego od 1 kwietnia 2018 r. art. 46d ust. 1 Prawa łowieckiego, właścielowi albo posiadaczowi gruntów rolnych, na terenie których wystąpiła szkoda oraz dzierżawcy albo zarządcy obwodu łowieckiego przysługuje odwołanie do Nadleśniczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody.

Odwołanie wnosi się w terminie 7 dni od dnia podpisania protokołu, o którym mowa w art. 46a albo art. 46c ust. 5 Prawa łowieckiego (tj. protokołu oględzin albo protokołu szacowania ostatecznego).

Następnie w celu rozpatrzenia odwołania nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe dokonuje odpowiednio oględzin lub szacowania ostatecznego. Oględzin lub szacowania ostatecznego dokonuje nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwy ze względu na miejsce wystąpienia szkód lub jego przedstawiciel. Oględzin lub szacowania ostatecznego dokonuje się niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania.

Kolejno, zgodnie z art. 46e ustawy, Nadleśniczy Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe właściwy ze względu na miejsce wystąpienia szkód ustala wysokość odszkodowania, w drodze decyzji, biorąc w szczególności pod uwagę ustalenia zawarte w protokołach, o których mowa w art. 46a ust. 4, art. 46c ust. 5 i art. 46d ust. 8.

Dopiero od tak wydanej decyzji właściciel albo posiadacz gruntów rolnych, na których zostały wyrządzone szkody, o których mowa w art. 46 ust. 1, a także dzierżawca albo zarządca obwodu łowieckiego niezadowolony z decyzji, o której mowa w ust. 1, może, w terminie trzech miesięcy od dnia jej doręczenia, wnieść powództwo do sądu właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkody.

Ze wskazanych wyżej przepisów wynika zatem jednoznacznie, że ustalenie i wypłata odszkodowania za szkody łowieckie poprzedzona jest określoną w ustawie - Prawo łowieckie, specyficzną dla tego rodzaju spraw procedurą (por. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 21 listopada 2019 r. sygn. Akt IV SA/Po 702/19).

Dodać trzeba, iż w uprzednio obowiązującym przed 1 kwietniem 2018 r. stanie prawnym ustawodawca w Prawie łowieckim regulował jedynie procedurę szacowania, którą przeprowadzał dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego, w znacznie mierze regulowaną Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie

sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i plodach rolnych. Na podstawie uprzednio obowiązujących przepisów Sądy uznawały, że postępowanie wynikające z w/w Rozporządzenia ma charakter jedynie pojedynczy i jego przeprowadzenie zależne jest od dobrej woli stron. Dlatego też zarówno w orzeczeniu Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 1993 r. (sygn. akt: III CZP 112/93) oraz w orzeczeniu Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - V Wydział Cywilny z dnia 14 czerwca 2016 r. (sygn. akt: V ACa 853/15), stwierdzono, że „niezgłoszenie właściwej jednostce szkody wyrządzonej w uprawach przez zwierzęta łowne nie wyłącza możliwości dochodzenia przez poszkodowanego w postępowaniu sądowym roszczenia o wynagrodzenie tej szkody”. W związku z takim poglądem sądów stwierdzić należało, że w celu sądowego dochodzenia roszczeń wynikających ze szkód łowieckich nie było konieczne wcześniejsze przeprowadzenie procedury przewidzianej w/w rozporządzeniem. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 28 kwietnia 2017 r. (sygn. akt: I ACa 1823/15), niedochowanie procedury wynikającej z rozporządzenia nie pozbawiało żadnych praw, co do dochodzenia roszczeń.

W starym stanie prawnym posiadacz lub właściciel gruntu, na którym została wyrządzona szkoda mógł pominąć procedurę z uczestnictwem dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego i od razu wytoczyć powództwo przed sądem powszechnym, narażając się co najwyżej na trudności dowodowe w dochodzeniu roszczeń.

Z kolei przepisy ustawy prawo łowieckie w aktualnym kształcie przewidują trzyetapową procedurę, wspomnianą wyżej.

W pierwszym etapie mamy do czynienia z podobną do wcześniejszej procedurą szacowania szkód, ze zmianą składu zespołu szacującego z udziałem członka ośrodka doradztwa rolniczego, który jest etapem pojedynczym.

Drugim etapem jest nowy etap jednoinstancyjnego postępowania administracyjnego przed nadleśniczym. Postępowanie to toczy się zgodnie z regułami Kodeksu postępowania administracyjnego, jednak bez prawa do odwołania się do organu wyższego stopnia.

Kolejnym etapem jest zaś dopiero możliwość wniesienia powództwa. Ustawodawca nie posługuje się pojęciem odwołania i nie wprowadza tzw. postępowania hybrydowego, w którym sąd powszechny rozpatruje odwołania od decyzji administracyjnej, a po prostu wyznacza termin na wytoczenie powództwa cywilnego.

Zatem, ustawą z 22 marca 2018 r. o zmianie ustawy Prawo łowieckie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 651) wprowadzono zmiany Rozdziału 9 prawa łowieckiego, wymagające uprzedniego wyczerpania trybu administracyjnego, dla otwarcia możliwości złożenia pozwu do Sądu.

W ocenie Sądu Rejonowego rozpoznającego niniejszą sprawę, powodowie przed złożeniem pozwów nie wyczerpali ww. trybu administracyjnego. Nie uzyskali bowiem uprzednio decyzji Nadleśniczego Nadleśnictwa P. w sprawie ustalenia wysokości odszkodowania (art. 46e ustawy). Załączona do akt sprawy decyzja z dnia 27 grudnia 2022 roku o ustaleniu wysokości odszkodowania została wydana nie przez Nadleśniczego lecz przez Zarząd pozwanego, co jest niezgodne z aktualnie obowiązującymi przepisami Prawa łowieckiego.

Wobec tego, że nowelizacja ustawy Prawo łowieckie wprowadziła obowiązek wyczerpania drogi administracyjnej w zakresie szkód łowieckich przed wystąpieniem z pozwem do sądu powszechnego, a drogi tej powodowie nie wyczerpali, to powództwa należało uznać za przedwczesne i jako takie oddalić.

Dlatego też, na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w punkcie I. i II. wyroku.

O kosztach procesu, mając na uwadze jego wynik, Sąd orzekł odpowiednio na podstawie § 2 pkt 4 i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 265) oraz art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. W przypadku sprawy z powództwa A. K., na koszty procesu pozwanego składały się: kwota 1 800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego i kwota 17 złotych tytułem zwrotu opłaty od udzielonego pełnomocnictwa. W

przypadku sprawy z powództwa D. K., na koszty procesu pozwanego składała się kwota 5 400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Opłata od pozwu wniesionego przez powoda A. K. wynosiła 400 zł (art. 13 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych), a uiszczona została do wysokości 317 zł. Dlatego też, mając na uwadze wynik procesu, Sąd orzekł jak w punkcie V. wyroku.